

Aleg. 51.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi Zwierzchności gminy Jabłonowa i okolicznych gmin w sprawie ustanowienia nowego c. k. sądu powiatowego w obrębie c. k. Starostwa kołomyjskiego z siedzibą w Jabłonowie.

Wysoki Sejmie!

Gdy sprawozdanie nasze z d. 7 października 1890 l. 2624 nie weszło na porządek dzienny obrad na sesyi 1890 r., mamy zaszczyt ponowić takowe z pewnemi zmianami co do cyfr zaludnienia, o ile cyfry te są nam wiadome z obliczeń spisu ludności 1890 roku.

Uchwałą z dnia 26 stycznia 1889 przekazał nam Wysoki Sejm do załatwienia petycyę Zwierzchności gminy Jabłonowa i innych gmin okolicznych, w której upraszają o ustanowienie w tamtejszej okolicy nowego c. k. sądu powiatowego z siedzibą w Jabłonowie. Ponieważ gmina Jabłonów i inne w tej samej sprawie wniosły już petycyę do c. k. Ministerstwa sprawiedliwości, a Wydział powiatowy w Kołomyi w sprawozdaniu swem z dnia 14. lutego 1889 LW. 8138/89 o poparcie takowych upraszał, przeto Wydział krajowy zarządził bliższe dochodzenia w tej sprawie i rezultat takowych przedstawia Wysokiemu Sejmowi.

Okręg c. k. sądu powiatowego w Peczeniżynie w roku 1880 liczył 27.923 ludności (obecnie liczy 34.071), okręg c. k. sądu w Kosowie 42 653, (obecnie liczy 77.650). Z powodu jednak znacznego rozwoju przemysłu naftowego w tej okolicy, ludność okręgu sądu powiatowego w Peczeniżynie powiększyła się tak dalece, że okoliczność ta skłoniła gminy więcej oddalone od Peczeniżyna do wniesienia petycyi o rozdział dotychczasowego okręgu sądowego na dwa i ustanowienie nowego c. k. sądu z siedzibą w Jabłonowie.

W petycy tej i oddzielnych podaniach wniesionych do Wydziału Rady powiatowej w Kołomyi oświadczyły się za Jabłonowem następujące gminy:

1. Akreszory	z ludnością	.	.	.	733	} cyfry podane podług spisu ludności z r. 1880
2. Bania Berezowska	"	.	.	.	888	
3. Berezów wyżny	"	.	.	.	1.274	
4. Berezów niżny	"	.	.	.	2.919	
5. Łucza	"	.	.	.	1.007	
6. Łuczki	"	.	.	.	261	

7. Tekucza	z ludnością	1.070
8. Kowalówka	"	392
9. Myszyn	"	1.875
10. Stopczatów	"	1.739
11. Jabłonów	"	1.629
	Razem z ludnością	<u> </u>	13.787
Prócz tego oświadczyły się z chęcią			
należenia do Jabłonowa dwie gminy z po-			
wiatu sądowego kosowskiego, a mianowicie :			
12. Utoropy	z ludnością	1.555
13. Kosmacz	"	3 023
	Zatem ogólna ludność	<u> </u>	18.365

cyfry podane podług
spisu ludności
z r. 1880

obecnie znacznie zwiększona, mogłaby stanowić okręg nowego c. k. sądu powiatowego w Jabłonowie.

Przy uwzględnieniu podobnego projektu pozostała ludność przy okręgu sądowym w Peczeniżynie wynosiłaby tylko 14.136 osób podług spisu ludności z r. 1880, która jednak podług doniesienia Wydziału Rady powiatowej w Kołomyi z dnia 6 maja 1890 LW. 20.130/90 wynosi obecnie w dziewięciu pozostać mających w tym okręgu gminach, jako to: Kluczów wielki, Kluczów mały, Książdów, Markówka, Młodiatyn, Peczeniżyn Rungury, Słoboda Rungurska i Ropa Rungurska 17.787 osób, albowiem podług wiadomych nam cyfr spisu z r. 1890 podniosła się ludność samego Peczeniżyna o 1.215 osób.

Z tego powodu, jak również z uwagi na utrudnioną terenem górskim komunikację i na znaczną odległość, bo 36 kilometrów wynoszącą z Jabłonowa od Peczeniżyna, a Tekuczy, Berezowa i innych ku południowi położonych do 50 kilometrów, Rada powiatowa w Kołomyi w uchwale swej z dnia 21 czerwca 1889 usilnie popiera sprawę otwarcia nowego c. k. sądu w Jabłonowie.

Natomiast c. k. Sąd krajowy wyższy we Lwowie na podstawie przeprowadzonych przez podwładne sobie organa sądowe dochodzeń, w memoryale przedłożonym c. k. Ministerstwu sprawiedliwości z d. 2 kwietnia 1890 r. a nam przy odezwie z tejże daty do L. 2.201 zakomunikowanym, sprzeciwia się kreowaniu nowego sądu z siedzibą w Jabłonowie, głównie ze względu na małe zaludnienie pozostać mających gmin przy c. k. sądzie powiatowym w Peczeniżynie po oddzieleniu przyłączyć się mających do nowego sądu w Jabłonowie. Dalej kwestyonuje c. k. Sąd wyższy istotną chęć niektórych gmin, pragnących przyłączenia do nowego sądu w Jabłonowie z powodu zmiennych lub obojętnych oświadczeń się ich w uchwałach Rad gminnych, a wreszcie z powodu znacznych kosztów, jakieby ponosić musiał skarb państwa na urządzenie ubikacyj potrzebnych na pomieszczenie sądu w Jabłonowie.

Wydział krajowy jednak nie może podzielać tych zapatrywań c. k. Sądu wyższego krajowego, raz z tej przyczyny, że wyjątkowo ludność okolicy Peczeniżyna skutkiem rozwoju przemysłu naftowego podwzględniła się w międzyczasie od r. 1880 do 1890 o 3.695 osób, co da na przyszłość c. k. sądowi powiatowemu w Peczeniżynie dostateczną cyfrę zaludnienia, aby mógł należycie funkcjonować. Powtóre, że nie można przywiązywać większej wagi do oświadczeń gmin względem kreowania sądu w Jabłonowie, albowiem dotyczące organa sądowe wymagały od nich deklaracji co do przyjęcia z pomocą c. k. rządowi pewnymi ofiarami na rzecz skarbu państwa, a wiadomo, że włościanie nasi pod tym względem są bardzo ostrożni i wstrzemięźliwi.

Wreszcie sprawa znaczniejszego wydatku ze strony funduszu państwowego na pierwsze urządzenie c. k. sądu powiatowego w Jabłonowie wobec rzeczywistej potrzeby i korzyści dla mieszkańców tej okolicy nie może stanowić przeszkody do stawiania w tym kierunku żądań ze strony Reprezentacji krajowej.

Z tego powodu uwzględniając podania gminy Jabłonowa i innych wnosimy :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Nr. 59 Dz. u. p.) udziela c. k. Rządowi opinię, iż pożytecznem będzie dla dogodności mieszkańców powiatu kołomyjskiego ustanowienie tam trzeciego c. k. sądu powiatowego z siedzibą w Jabłonowie. do okręgu którego należałoby przydzielić gminy i obszary dworskie z okręgu c. k. sądu powiatowego w Peczeniżynie: Akreszory, Bania Berezowska, Berezów wyżny, Berezów niżny, Łucza, Łuczki, Tekucza, Kowalówka, Myszyn, Stopczatów i Jabłonów, zaś z okręgu c. k. sądu pow. w Kosowie: Utoropy i Kosmacz.

Lwów dnia 13 października 1891.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Damian Sawczak w. r.

Członek Wydziału krajowego.

